

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı'nın TRT Haber Canlı Yayın

Konuşma Metni

Sunucu Gülçin Üstün Can: Konumuz sosyal güvenlik. Türkiye içinde aslında bu konunun ilgilendirmedeği hemen kimse yoktur. Ama özel bir başlığımız da olacak. Borç yapılandırma, prim borçlarının yapılandırması, GSS borçlarının yapılandırması. İşte bu noktada son iki güne girildi. SGK Başkanı Dr. M. Selim Bağlı ile detayları konuşacağız. Efendim hoş geldiniz.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Teşekkür ederim. Günaydın.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Yapılandırma konusunda kritik tarihe geldik. Son iki gün bir uzatma yaşanmıştı. Yeniden uzayacak mı?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Yeniden uzaması mümkün değil. Çünkü 28 Şubat 2019'a karar veren TBMM. Bu bir Kanunname hükmüydü. 7143 sayılı Kanun, yani Mayıs 2018'de çıkartılan Kanun bugüne kadar çıkarılan yapılandırma Kanunları içerisinde en avantajlı olanı ve en fazla vatandaşın rağbet ettiği Kanun olduğu için sahada karşılaşılan talepler doğrultusunda bu çok ciddi şekilde uzatımına yönelik talep olduğu için, parlamento yani milletin temsil makamı buna duyarsız kalmadı ve bir son uzatma hakkı tanıdı. Dolayısıyla bu son uzatma da 28 Şubat 2019'da bitiyor.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Peki bir uzatma daha olmayacağına göre biz artık detaylara geçelimde o kritik tarihi de bir kez daha hatırlatalım. 28 Şubat bu yapılandırma için son. Neler yapılandırılabilir bu Kanun çerçevesinde.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Şimdi şöyle önemli. 7143 sayılı Kanun bir yapılandırma kanunuydu. Vergi vb. borçları ile sigorta primlerini ve SGK'nın bütün alacaklarını borçlandıran bir yapılandırma kanunu idi. Çok ciddi avantajlar içeriyordu. Çünkü peşin ödemede biliyorsunuz, gecikme zammı ve gecikme cezasının tamamı siliniyordu. Yeni üretici fiyat endeksine göre bir hesaplama yapılıyordu. Peşin ödemede onun yüzde 90'ı telkin ediliyordu. 2 taksit yapıldığında yüzde 50'si telkin ediliyordu. Özellikle BAĞ-KUR dediğimiz kendi nam ve hesabına çalışan esnaf için bir ihya imkânı getiriliyordu. Daha önce dondurduğunuz hizmetlerinizi canlandırabiliyordunuz. Şimdi bütün bu imkânlar tabi kısa bir süre vardı. Sayın Bakanımızın talimatı ile o gün saat 24.00'e kadar biz bütün SGM'lerimizi açık tutmuştuk. Ama ulaşamayanlar olabilmiş. Bir şekilde bize müracaat etmiş ama nakit denkleştirememiş, bizden kaynaklanan, kendilerinden kaynaklanan nedenlerle vatandaşlardan sürekli bir talep geldi. Ben müracaat ettim, yapılandırmayı elime aldım ama ödeyemedim, denk getiremedim, zamanı kaçırdım diye. Tabi yoğun talep gelince TBMM buna duyarsız kalmayıp 28 Şubat 2019'a kadar uzattı. Dolayısıyla 28 Şubat 2019'a kadar ödemeyi yapacak olanlar bir şekilde bizim 7143 sayılı Kanuna müracaat etmiş, bizde kaydı olanlar. Bu posta üzerinden olabilir, elektronik ortamdan olabilir, e-devlet üzerinden olabilir ya da şahsen SGM'lere gelip bize müracaat

edip bir şekilde dilekçesi kaydı olan herkes yarına kadar ödemeyi yapabilirler. Ama 7143 sayılı Kanuna hiçbir şekilde başvuru müracaat etmemiş olanlar için herhangi bir uzatma söz konusu değil. Sil baştan bir uzatma değil, sadece 7143'e müracaat edip, 7143'ün gerektirdiği ödemeyi yapamayan veya ilk ödemeyi yaptı, 2. ödeyemedi, 2.taksiti ödedi, 3. taksiti ödeyemedi, yapılandırmaya müracaat edip hiç ödeyemeyenler, yapılandırmaya müracaat edip taksitlerini daha sonra bozanlar, bir şekilde 28 Şubat'a kadar bu yapılandırmalarını tekrar canlandırabiliyorlar.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Peki ne kadar kişi var bu kapsamda?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Şimdi rakamlar, 7143 sayılı Kanun; 6, 9, 12 ve 18 taksit öngörüyordu. Tabi bizim taksitleri 2 ayda bir ödendiği için 18 taksit demek 36 ay demek, 3 yıl demek. Bizim rakamlara baktığımız zaman 50 milyara yakın bir borç yapılandırma kapsamına alındı. Özellikle BAĞ-KUR'da ihyada çok ciddi bir talep geldi. 7,5 milyar TL 2018-2019'a yansıyanları ile birlikte para tahsil edildi. Yani nakit tahsilatı oldu. Bir kısmını peşin bir kısmını 1. taksit ve şimdi genel rakamlara baktığımız zaman evet yani bizim BAĞ-KUR özellikle ihyaya müracaat eden vatandaşlarımız yani 300 bine yakın müracaatımız söz konusu ama tahsilata baktığımızda %50'lerde. Demek ki ihya için müracaat eden vatandaşlarımız...

Sunucu Gülçin Üstün Can: Şimdi bu rakama bir kez daha gelelim. Yani toplam borç miktarı 50 milyar lira civarında?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: 50 milyar liralık bir yapılandırma oldu.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Tahsilat miktarıyla ilgili?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Tahsilat şöyle. Tabi yapılandırma olduğu zaman tamamı peşin olmadığı için 36 aya kadara yansıyan bir taksitlendirme olduğu için ilk zamanda bizim tahsil ettiğimiz para 7,5 milyar lira. 7143 sayılı Kanunun SGK'ya nakit olarak yansması 7,5 milyar TL idi.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Ama şu anda bugüne kadar yapılan yapılandırmadan faydalanarak borcunu ödeme kapsamına aldırانların miktarı, 50 milyar lira.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Toplam 50 milyarlık bir Sosyal Güvenlik Kurumu alacağı yapılandırmaya girmişti. Özellikle biz 28 Şubat'a kadar BAĞ-KUR'da ihyaya başvurup bir şekilde nakit denkleştiremeyenler, ödeme planı eline geçmeyenler, bizden veya onlardan kaynaklanan, sigortalılarımızla böyle bir hukukumuz var. Ortada bir aksilik varsa bizden de kaynaklanmış olabilir. Onun için yarına kadar bu meblağı denkleştirip ödesinler. Çünkü ihya çok önemli bir düzenleme her yıl, her gün yapılmıyor. Sosyal güvenlik açısından özellikle kendi nam ve hesabına çalışan esnaf için çok önemli bir imkân. Emeklilikleri tekrar hesaplanıyor, emekli olma imkânları kısıtlanmıyor, önemli bir imkân.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Ödemedikleri belki de o dondurulmuş süreden bahsediyoruz değil mi BAĞ-KUR'lular için?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: 7143 sayılı Kanun BAĞ-KUR'lulara şunu diyor: 1999'da esnafısın, 2000'e kadar hiç ödeme yapmamışsın veya 2000'de esnafısın 2010'a hiç ödeme yapmamışsın. Ya gel, bunları yeniden yapılandırmaya tabi tutalım; gecikme zammı, gecikme faizini silelim. Yeniden yurt içi fiyat enflasyonu oranında bunu hesaplayalım. Bunun da yüzde 50'sini terkin edelim. Ya da isterseniz bunu saymayın, bunu saymadığınız zaman bunu emekliliğine katmayacaksınız, yani durdurun diyorduk. Bir de daha önce 5510 sayılı Kanun gereğince yapılan durdurmalar, dondurmalar ihya dediğimiz o. İlgili dönemin primi üzerinden yani asgari ücretin prim oranı üzerinden gelin bunları canlandırın. Hatta o zaman bir hesaplama yapmıştık, 12 bin lira ödenmesi gerekirken 4 bin 500 lira ödemesi gerekiyordu. Yıllarca sizin ödemediğiniz primi ödeme imkânına sahip oluyorsunuz. Belki 5, belki de 10 yılı emekliliğe saydırabiliyorsunuz. Dolayısıyla emeklilik imkanına kavuşmuş oluyorsunuz.

Sunucu Gülçin Üstün Can: BAĞ-KUR'lular için bu yapılandırma borcunu ödemeyen yeniden yapılandırarak erken emeklilik fırsatını ortaya koyuyor.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Erken emekli oluyor demeyelim de, zamanında emeklilik imkânına sahip olacak.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Erken emeklilikten kastım şu anda o boşluktan dolayı emekli olamayanların koşullarına göre.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Evet kesinlikle. Borcundan dolayı bir de hizmet süresinden 5 yıl, 10 yıl saydırmak çok önemli bir şey. Onları saydırıp emekli olma imkânına sahip olacaklar.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Ama nasıl? Bunun finansal koşullarını anlatalım. İhya konusunda ne yayacaklar?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Zaten ihya konusunda 7143 sayılı Kanunda ulaşabildiklerimiz, anlatabildiklerimize tamamına ihyanın şartları, ne yapmaları gerektiğini söylemiştik. Bunlar sosyal güvenlik merkez müdürlüklerine müracaat etmişlerdi. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarını verdikleri zaman, ne zaman işe başladıkları, ne kadar borçları olduğu, başvuru yaptıklarında bunun ne kadarını ödemeleri gerektiğine ilişkin kendilerine bir plan verilmişti. Bir şekilde bu plan ellerine ulaşmamışsa biz şu anda bütün bu hesapları anlaşmalı bankaların ekranlarına yansıtmış olduk. Kanuna bir şekilde müracaat ettiğini düşünen bütün vatandaşlarımız, anlaşmalı olduğumuz herhangi bir bankaya gidip kimlik numaralarını ibraz ettiklerinde ne kadar ödeyecekleri çok net bir şekilde önlerine çıkacak. Bu kanundan yararlanmak için vatandaşlarımızın 28 Şubat'a kadar bize müracaat etmeleri gerekmiyor. Sosyal Güvenlik Kurumuna, sosyal güvenlik il

müdürlüklerine, sosyal güvenlik merkez müdürlüklerine gitmeleri gerekmiyor. Sadece bir bankaya uğramaları yeterli.

Sunucu Gülçin Üstün Can: İnternet üzerinden de başvuru yapabilir mi?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: İnternet üzerinden de yapabilir. Bankaların alt yapısı bunun için çok uygun. SGK e-Devleti en fazla kullanan kurumlardan biri. Zaten bizimle bir işleri yok, e-Devlet üzerinden, kendi bankaları üzerinden EFT yaptırabilirler internet üzerinden. Hesaplar arası aktarma yapabilirler. Bankayla bir ilişkiye geçtiklerinde ödemeyi hemen yapacak durumdadırlar. Biz bütün bankalara hesapları yansıttık.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Peki, son gün yarın. Sosyal güvenlik merkezlerine saat kaç kadar başvuru yapabilirler.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Daha önceki 7143 sayılı Kanuna doğrudan muhatap bizdik. O zaman Sayın Bakanımız bizzat saat 24.00'e kadar beklemişti. Biz de idareciler olarak saat 24.00'e kadar bekledik. Ve bütün merkezlerimiz o saate kadar açık tuttuk. O zaman başvurular Kurumumuza yapıyordu. Yarın sosyal güvenlik merkezlerinin yapacağı bir şey yok, bankalarla ilgili bir durum var bu sefer. Ama bugün veya yarın bankalarda bir kuyruk oluşacaksa, başvuru yapmış vatandaşlarımız bir şekilde "ödeme yapamıyoruz" şeklinde bir şikâyet intikal ederse emin olun Sayın Bakanımız tarafından o talimat bize verilir. Biz de bankalarla diyaloga geçer bir şekilde bu ödemeleri yapmaları için gerekli bütün imkânları sağlarız. Yeter ki ödeme niyetleri olsun.

Sunucu Gülçin Üstün Can: BAĞ-KUR'luyu konuştuk. Sosyal güvenlikte bu primleri ödeyememenin bu sıkıntılar içerisinde girilmesinin bir nedeni de örneğin; sağlık hizmetinden yararlanamama, diğer borçlarına geçmeden onu da soralım. Yapılandırmadan yararlandıktan sonra hemen yeniden hizmet almaya başlayabilecek mi hâlihazırda?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Tabii, tabii. Hiçbir sıkıntı yok. İhyadan yaralandığı an itibariyle yapılandırmadan yararlandığı an itibariyle sağlık provizyon almalarında bir sıkıntı yaşanmayacaktır. Burada önemli olan bizim özellikle 60G dediğimiz BAĞ-KUR'lu olmayan GSS borçları ki bunların önemli bir kısmı gençler oluyor. Genel Sağlık Sigortası biliyorsunuz, bizim üçlü bir prim sistemimiz vardı. Sosyal güvenlik ikinci faz reformu kapsamında tekli bir prim sistemine geçtik. Tekli prim sistemine şunu diyorduk: Herhangi bir yerde çalışmıyor, kamu görevlisi değil, bakmakla yükümlü statüde değil, emekli değil. Bunların genel sağlık sigortasından yararlanması lazım. Çünkü Genel Sağlık Sigortası bizim en büyük iddiamız ve Türkiye'deki nüfusun tamamını kapsamına alan dünyanın en geniş kapsamlı genel sağlık sigortası. Genel Sağlık Sigortası'ndan yararlanabilmesi için iki yol vardı, ya vatandaş Sosyal Yardımlaşma, Dayanışma Fonu'nda gelir testine girecekti, hanede kişi başına gelirin asgari ücretin üçte birinden düşük olduğunu yani ortalama 850 TL'den düşük olduğunu tevsik edecek ve böylece Türkiye

Cumhuriyeti'nin güvenlik şemsiye altına girecekti. Onların nam ve hesabına Bakanlık Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeme yapıyor. Ya da 'ben formalite ile uğraşmak istemiyorum, Sosyal Yardımlaşma, Dayanışma Vakfı'nda gelir testine girmek istemiyorum veya gittim gelirim yüksek göründü' diyorsanız, 76,75 dediğimiz yani 77 TL ödeyerek Genel Sağlık Sigortası kapsamına girebilirsiniz.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Aylık bir ödemededen bahsediyoruz değil mi?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Sadece. O da aile reisi diyelim, 77 TL'yi ödediği zaman kendisi, eşi, çocukları, benim, sizin Sayın Bakanımızın sahip olduğu Genel Sağlık Sigortası imkânlarının hepsine sahip oluyor.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Bu GSS borçluları dediğimiz, şuan yapılandırmaya girenler kim?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: GSS borcu dediğimiz bu. Gelir testine gitmemişler, gitmediği için otomatikman biz bunların nam ve hesabına her ay 77 TL, dönemin asgari ücretin yüzde üçü üzerinden, borç tahakkuk ettirmişiz. Bu borç 12 ay, 24 ay biriktiği zaman belli bir meblağa gelmiş.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Bir rakam var mı toplam GSS borçlarının ne olduğu ile ilgili?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Çok yüksek değil. Onlara şunu diyoruz: 31 Aralık'tı, Kanun bunları da 28 Şubat'a uzattı. Siz 28 Şubat 2019'a kadar gelip müracaat ettiğinizde gecikme zammı, gecikme faizinin tamamı siliniyor. Aylık 77 TL üzerinden hesaplama yapıyoruz. Bunu öderseniz ya da taksitlendirirseniz, biz Genel Sağlık Sigortası'ndan yararlanmanın önünü açacağız diyoruz.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Yani 77 TL'sini cezasız, faizsiz ödeyerek...

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: 77 TL'ye dünyanın en kapsamlı sağlık paketine sahip olabilirsiniz.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Yeniden sağlık hizmeti almasının da yolu açılmış olacak. Bir başka ayağı da prim borçlarının yapılandırılması. Ve yine kendi primini kendi yatırımlar da bu yapılandırmadan kendileri yararlanabilecek.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Kesinlikle!

Sunucu Gülçin Üstün Can: Detay olarak şunu da alalım: yapılandırmaya katıldı, taksitinin bir bölümünü ödedi. Bu insanlar yeniden faizli mi ödeyecek, cezası olacak mı?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Çok düşük bir ceza zammı var burada. Onun sebebi de şu: Biliyorsunuz bunun son ödeme tarihi 31 Ağustos'tu. 31 Ağustos'ta ödenmesi gereken bir kamu alacağını 28 Şubat'ta ödediğiniz zaman ortada bir kamu finansmanı ve bir de primini zamanında ödeyen vatandaşın da bir hakkı söz konusu. Onun için çok düşün

bir meblağda yani yüzde 2 oranında bir gecikme zammı tahakkuk ettiriliyor ki, bu da zaten maliyet bile olamayacak kadar düşük bir meblağ.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Bir kez daha hatırlatalım izleyicilerimize. 28 Şubat son tarih, prim borçlarının, Genel Sağlık Sigortası borçlarının yapılandırılması için ve BAĞ-KUR'luların ihya için. Ve biraz sosyal güvenlik siteminin detaylarına geçelim. Bayram dönemi yaklaşıyor. Geçtiğimiz dönemlerde çok yansımıştı. Bir sosyal devlet olmanın gereği olarak sosyal destekler de gündeminizde var. Bayram ikramiyeleri nedeniyle geliri biraz artan vatandaşların sosyal desteklerinin kesildiğini duyduk. Ne oldu, bu uygulamadan sonra ne yapıldı? Hâlihazırda bunun düzeltilmesi başladı mı? Yeniden ikramiye alanlarsa benzer bir sorun yaşanacak mı?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: İki bayram emeklilerimize bayram ikramiyesi ödenmesi konusunda Kanun çıkmıştı. Kanun çıktığı zaman haneye giren gelirden bir artış oluyor. Evde bir emekli varsa, 1000 TL ekstradan geldiği zaman, sosyal yardımlar da tabii belli bir kritere göre ödendiği için, bu kriterin dışına çıkan hanelerin olduğu Sayın Bakanımıza yansdı. Bu durumun çözülmesi için Kanunda bir değişiklik yapmak gerekiyor çünkü kimlerin hangi şartlarda sosyal yardımlardan yararlanacağı, bu sosyal yardımların limitinin ne olacağı, hangi hanelerin sosyal yardımlara müstahak olduğu kanunlarda belirlendiği için hemen bir Kanun yasa tasarısı, taslağı hazırlanıp TBMM bunu değerlendirdi. Cumhuriyet tarihinin en hızlı geçen kanunlarından birisi oldu. Önümüzdeki dönem emekli ikramiyeleri ödendi gelirleri arttı diye o hanedekilerin sosyal yardımlardan faydalanamamasının önü kapatılmış oldu. Bir mağduriyet kalmadı.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Çok konuşulan konulardan birisi de ilaç ve sağlık hizmeti konusu. Geri ödeme kapsamına nelerin alınıp alınmadığı, özellikle SMA hastalarının ilaç ve tedavisi ve bazı kanser ilaçlarında erişememe olduğu iddiaları var. Dünyada ne durumdayız, ne kadar ilaç geri ödeme kapsamında?

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Öncelikle GSS Türkiye'nin Sayın Cumhurbaşkanımızın liderlik ettiği en büyük reformlarından birisi. Gerekçesi de şu, kapsamı bu kadar geniş, maliyeti bu kadar düşük. 77 TL ile bu sisteme dahil olabiliyorsunuz. Sağladığı güvence itibarıyla baktığımızda SGK'nın sağlık uygulama tebliği listesinde bulunan ilaçlarla Batı Avrupa ülkelerinin kamu sigortalarını mukayese ettiğimizde açık ara öndeyiz. Dünyada bizim kadar kanser ilacını geri ödeme listesine almış, bizim kadar geniş ilaç listesine sahip ülke yok. 8500 ilaç, tam sayı veremiyorum çünkü komisyonlar sürekli çalışıyor. Dünyada bir ilaç üretildiğinde ve Sağlık Bakanlığı buna ruhsat verdiğinde bu ilaç anında SGK'nın tıbbi değerlendirme komisyonlarında değerlendirmeye alınır sonra Sağlık Bakanlığı, Hazine Bakanlığı ve üniversite temsilcileri ve özel sektörün bulunduğu komisyonlarda görüşülür. Tıbbi endikasyonu varsa bu ilaç hastalık için faydalıysa maliyet en son kriter olarak görülür ve ödeme listesine alınır. Bizim hemen

hemen her ay bir haberimiz vardır 45- 50 ilaç geri ödeme listesine alındı şeklinde.

Sunucu Gülçin Üstün Can: Geri ödeme listesinde olduğu halde ilaca ulaşamadığını söyleyenler var.

Kurum Başkanı Dr. Mehmet Selim Bağlı: Böyle bir durumda bizim Sağlık Bakanlığı İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun İTS (İlaç Takip Sistemi) denen bir sistemi var. İlacı getirenlerin ilacı piyasada bulundurma zorunlulukları var. İlaç lokal olarak bir eczanede bulunmayabilir ama genel olarak piyasada olmaması ruhsat iptaline gider ve kimse bunu göze alamaz. Şunu da belirtmek isterim çok hassas bir Bakanla çalışıyoruz. Gecenin geç saatinde de olsa sağlığa ilişkin bir sıkıntı gündeme geldiğinde her hangi bir sosyal medya ortamında veya doğrudan Sayın Bakanımıza ulaştıklarında konu bize intikal eder ve gecenin geç saatlerinde bile olsa sorun bir şekilde çözülür. Vatandaşlarımız bize çok rahat bir şekilde ulaşabilir, SGK iletişim platformları, sosyal medya kanalları, ALO 170 var. Hastaneye eczaneye gidip ilaç bulamamak kabul edilebilir bir durum değil. Fakat dediğim gibi bir eczanede bulunmayabilir fakat İTS sistemi belirli bölgelerde belirli ilaçların bulunmasını zorunlu kılıyor. GSS bu kadar geniş ve kapsamlı. Bunu iddia ile söylüyoruz, dünyada en fazla kanser ilacını geri ödeme listesinde bulunduran ülkeyiz. Herhangi bir ilaç komisyonlarca kabul edilmişse mutlaka SGK geri ödeme listesine girer.